

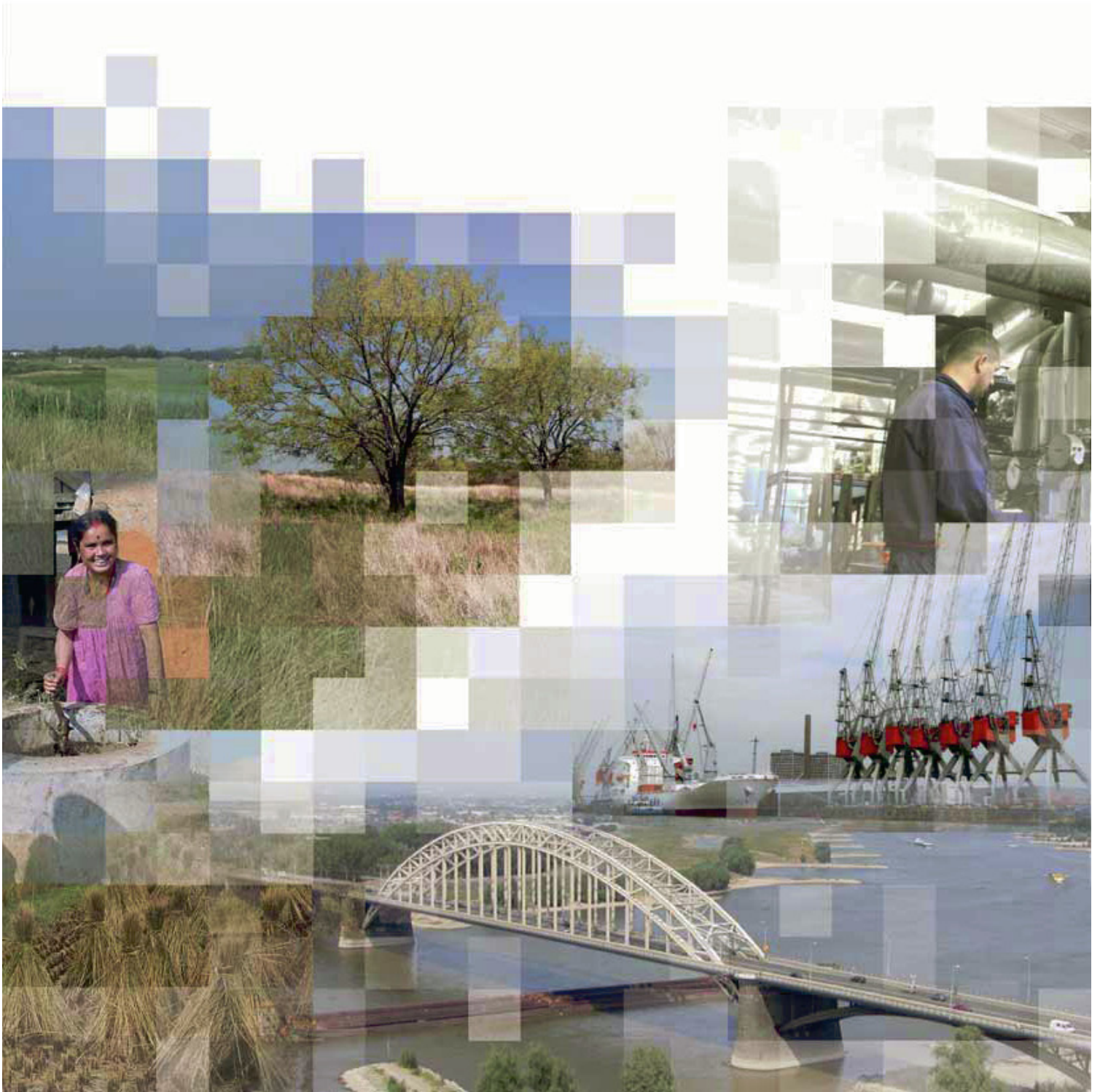

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Hoekse Lijn

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

26 augustus 2015 / rapportnummer 2963

1. Oordeel over het MER

De Metropoolregio Rotterdam–Den Haag (voorheen Stadsregio Rotterdam) en de gemeenten Schiedam, Vlaardingen, Maassluis en Rotterdam willen de bestaande spoorlijn tussen Schiedam en Hoek van Holland ombouwen tot een metrolijn. De nieuwe metrolijn zal bij Hoek van Holland over een lengte van ongeveer 1,4 kilometer worden verlengd tot aan het strand. Naast personenvervoer moet ook goederenvervoer op een deel van de omgebouwde lijn blijven plaatsvinden. Om de ombouw en verlenging van de lijn en aanpassing van de stations mogelijk te maken moeten bestemmingsplannen worden opgesteld of aangepast en omgevingsvergunningen worden aangevraagd. Ter onderbouwing van de besluitvorming door de gemeenteraden van de vier betrokken gemeenten is een MER opgesteld. In dit advies geeft de Commissie voor de m.e.r. (hierna ‘de Commissie’)¹ haar oordeel over het MER.

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is.

Het MER brengt alle relevante effecten van de ombouw en van de verlenging op de leefomgeving en de natuur in beeld. Hierbij worden zowel de aanleg als de gebruiksfase beschouwd. De Commissie is van mening dat het MER, de Passende beoordeling en de bijlagenrapporten van goede kwaliteit zijn, mede door het functionele en gedetailleerde kaartmateriaal en gedetailleerde onderbouwing. De vervoerwaardestudie geeft een reële inschatting van het te verwachten aantal reizigers. Op basis van beschikbare informatie is ook een goede inschatting voor het aantal strandreizigers gemaakt. Het MER maakt duidelijk dat het alternatief Ombouw (dus zonder de verlenging) in de gebruiksfase ten opzichte van de huidige situatie weinig negatieve milieueffecten heeft. De verlenging veroorzaakt wel nieuwe effecten, met name voor de leefomgeving (laagfrequent geluid en trillingen) en de natuur.

Beoordeling van de effecten

De Commissie vindt dat de bevindingen in het MER niet in alle gevallen accuraat zijn samengevat.

Zo wordt het aspect trillingshinder positief beoordeeld bij ombouw en verlenging. *Per saldo* is dit correct, maar lokaal kan de hinder door trillingen wel verergeren.

De verkeersveiligheid (potentiële conflicten tussen treinverkeer en ander verkeer) is in het hoofdrapport juist negatiever beoordeeld dan nodig. Het aantal potentiële conflicten neemt weliswaar toe, maar door de kortere dichtligtijden², het hogere remvermogen van de tram en de minder grote gevolgen bij een aanrijding (minder massa en lagere snelheid) verwacht de Commissie juist een verbetering van de gevarensituatie.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder ‘Advisering’ of door in het zoekvak het projectnummer 2963 in te geven.

² De tijd dat de spoorbomen gesloten zijn.

Natuur

De effecten op Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen zijn goed beschreven in het MER en de Passende beoordeling. Belangrijke aandachtspunten zijn de afname van het oppervlakte Duindoornstruwelen, het oppervlakteverlies van het leefgebied van de Nauwe korfslak en de toename van stikstofdepositie tijdens de aanlegfase door de inzet van zwaar materieel. De Commissie acht de conclusie dat er geen significante gevolgen te verwachten zijn plausibel, indien de beschreven mitigerende maatregelen tijdig worden uitgevoerd. Zie verder paragraaf 2.1.

Hinder door laagfrequent geluid

Het voornemen scoort sterk negatief wat betreft hinder door laagfrequent geluid. Het bijlagenrapport geeft verschillende maatregelen om deze hinder te beperken. Deze lijken (nog) niet overgenomen te worden in het voorkeursalternatief. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de besluitvorming. Zie verder paragraaf 2.2 van dit advies.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Natuur

In het MER en het Deelrapport Natuur is gedetailleerd ingegaan op de gevolgen voor beschermde natuur. De Commissie acht deze informatie van goede kwaliteit. Het gebruik van actuele en gedetailleerde inventarisatiegegevens draagt bij aan zorgvuldige toetsing en strekt tot aanbeveling. Ten aanzien van de conclusies heeft de Commissie drie aandachtspunten.

Oppervlakteverlies Duindoornstruwelen

Door vergraving verdwijnt in het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen ca. 0,55 ha van habitatype Duindoornstruwelen. In de Passende beoordeling is aangegeven dat deze afname in het Natura 2000-gebied toelaatbaar wordt geacht *mits* dit ten gunste komt van de oppervlakte van habitatype Grijze duinen (of Vochtige duinvalleien). Het voornemen is om de gesloten bak waarin de metrolijn wordt aangelegd met duinzand af te dekken, waarna het beheer zich zal richten op de ontwikkeling van Grijze duinen. De Passende beoordeling geeft geen onderbouwing dat redelijkerwijs zeker is dat het beoogde habitatype zich zal ontwikkelen. Indien dit onzeker is dan kan aantasting van de natuurlijke kenmerken aan de orde zijn als gevolg van oppervlakteverlies.

De initiatiefnemer heeft in een notitie³ nader onderbouwd hoe het habitatype H2130A Grijze duinen kalkrijk op het tunneldak ontwikkeld zal worden. De notitie gaat in het op het benodigde zand (schoon zand uit de ondergrond van de tunnelbak), de afwerking, het benodigde beheer en de relevante expertise die bij eerdere ontwikkelmaatregelen is opgedaan. Met deze notitie acht de Commissie de aanpak om het habitatype Grijze duinen op het tunneldak te ontwikkelen afdoende beschreven.

³ "Ontwikkeling van grijze duinen op het tunneldak van de Hoekse lijn" van Vertegaal Ecologisch advies en onderzoek met begeleidende brief van de Gemeente Rotterdam d.d. 3 augustus 2015.

- De Commissie adviseert de notitie verder uit te werken in een ecologisch werkplan, waarin de ontwikkeling naar Grijze duinen wordt geborgd, wordt ingegaan op de monitoring en (eventuele) maatregelen achter de hand worden beschreven.

Oppervlakteverlies leefgebied Nauwe korfslak

In de Passende beoordeling wordt aangegeven dat 0,5% van het leefgebied van de nauwe korfslak tijdelijk wordt aangetast. Deze gevolgen worden als niet-significant beoordeeld omdat omvang en kwaliteit van het leefgebied op orde blijven. In de zienswijzen wordt er evenwel op gewezen dat de populatie zich onder het instandhoudingsdoel bevindt, ook rekening houdend met cumulatie. Betoogd wordt dat elke verdere aantasting als significant moet worden beoordeeld.⁴

De Commissie stelt vast dat het MER/de Passende beoordeling een goede aanzet voor mitigatie bevat. Het behouden van de strooisellaag met nauwe korfslakken aan de rand van het werkgebied en na afloop van de werkzaamheden weer verspreiden, in combinatie met het behoud van refugia door afrastering, kan niet alleen sterfte van nauwe korfslakken beperken, maar ook de verspreidingsnelheid van deze soort bevorderen. De Commissie acht het van belang deze maatregelen tijdig in gang te zetten, dus voordat negatieve effecten als gevolg van het voornemen gaan optreden. In dat geval kan significante aantasting worden voorkomen.

- De Commissie adviseert deze maatregelen in ruimte en tijd verder uit te werken en te borgen in een ecologisch werkplan, waarin ook wordt ingegaan op de monitoring en (eventuele) maatregelen achter de hand worden beschreven. Zij adviseert de maatregelen tijdig in gang te zetten.

Tijdelijke stikstofdepositie

Door de aanleg is er een tijdelijke toename van stikstofdepositie, o.a. 5–6 mol N/ha/jaar op Grijze duinen in Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. Dit is het gevolg van de inzet van bouw materieel, zoals graafmachines. Deze tijdelijke toename wordt in de Passende beoordeling toelaatbaar geacht op grond van de specifieke omstandigheden, herstelprojecten en intensiever beheer. De tijdelijke extra depositie zal dus niet leiden tot verruiging (vergrassing en verstruiking) van het duin. Dit wordt uitgebreid onderbouwd in de Passende beoordeling (p.56).

De Commissie merkt op dat de gevolgen van verdroging (max. 4 cm) en vermesting niet *in samenhang* zijn beschouwd terwijl verdroging de effecten van depositie kan versterken. Dat is hier niet aan de orde omdat geen kritische depositiewaarden worden overschreden in de zone waar grondwaterverandering optreedt.

Verder merkt de Commissie op dat de Passende beoordeling niet ingaat op de relatie met het Programma Aanpak Stikstof 2015–2021 (PAS) die op 1 juli jl. in werking is getreden. De tijdelijke toename van stikstof zal echter van invloed (kunnen) zijn op de beschikbare ontwikkelingsruimte.

⁴ Zienswijze Stichting Duinbehoud.

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming duidelijk te maken hoe met het PAS wordt omgegaan.

2.2 Trillingen en laagfrequent geluid

Uit diverse zienswijzen blijkt dat omwonenden zich zorgen maken over de mogelijke hinder door trillingen en laagfrequent geluid.

De effecten ten aanzien van trillingen en laagfrequent geluid komen aan de orde in het Deelrapport Trillingen en laagfrequent geluid. De belangrijkste uitgangspunten over de eigenschappen van het materieel dat wordt ingezet in de autonome ontwikkeling en het voornemen zijn opgenomen in tabel 2.2 van dit deelrapport. De uitgangspunten, die de essentie vormen van de berekeningen en daarmee de bepaalde optredende effecten ten aanzien van trillingen en laagfrequent geluid worden onderbouwd in bijlage 3 van het deelrapport. Het deelrapport werkt ook diverse maatregelen uit om de hinder als gevolg van trilling en laagfrequent te beperken.

Het valt de Commissie op dat het voorkeursalternatief geen enkele maatregel ten aanzien van laagfrequent geluid bevat. Dit terwijl het voornemen sterk negatief scoort bij de beoordeling van dit aspect én het deelrapport uitgebreid de mogelijke mitigerende maatregelen beschrijft. Ter hoogte van Hoek van Holland geldt dit ook voor wat betreft de effecten van trillingen. Op pagina 234 van het MER wordt opgemerkt dat maatregelen sterk aan te bevelen zijn, maar dat deze ten tijde van het opstellen van het MER nog worden onderzocht.

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming toe te lichten hoe wordt omgegaan met maatregelen om hinder als gevolg van trilling en laagfrequent geluid te beperken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Schiedam, Vlaardingen, Maassluis en Rotterdam

Bevoegd gezag: de gemeenteraden van Schiedam, Vlaardingen, Maassluis en Rotterdam, DCMR Milieudienst Rijnmond (coördinerend)

Besluit: vaststellen van bestemmingsplannen en verlenen van omgevingsvergunningen

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D2.2 en vanwege passende beoordeling

Activiteit: verlengen en aanpassen van een spoorlijn

Procedurele gegevens:

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 30 juni 2014

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 augustus 2014

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 24 juni 2015

ter inzage legging MER: 5 juni t/m 16 juli 2015

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 10 juni 2015

toetsingsadvies uitgebracht: 26 augustus 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. J.M. Bremmer (werkgroepsecretaris)

Prof.dr. H.J. Meurs

Ir. H. Otte

M. van der Tas (voorzitter)

Ing. R.L. Vogel

Ir. P.P.A. van Vugt

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiener.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Hoekse Lijn, hoofdrapport, deelrapporten en bijlagen, Ingenieursbureau gemeente Rotterdam, 28 mei 2015;
- Ontwikkeling van grijze duinen op het tunneldak van de Hoekse Lijn, Vertegaal ecologisch advies en onderzoek, juli 2015.

De Commissie heeft kennis genomen van 33 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 16 juli 2015 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Hoekse Lijn

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

